

Verplichte zorg en de wet Verplichte GGZ

Medisch Psychiatrische Unit

Inhoudsopgave

Klik op het onderwerp om verder te lezen.

- De wet Verplichte GGZ (WVGGZ)**
- De belangrijkste kenmerken van de WVGGZ**
- Zorgmachtiging of crisismaatregel**
- Onvrijwillige zorg in de praktijk**
- Klachtenregeling**
- Patiënt- en familievertrouwenspersoon**
- Meer weten?**

Deze folder is bestemd voor patiënten of naasten die te maken krijgen met verplichte zorg op de Medisch Psychiatrische Unit (MPU) bij het ETZ. We leggen uit wat uw rechten en plichten zijn en wat de verplichte zorg in de praktijk betekent. In deze folder leest u hier meer over.

Verplichte zorg, ook wel onvrijwillige zorg genoemd, wordt verleend door het ETZ vanuit de wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg, de WVGGZ.

De wet Verplichte GGZ (WVGGZ)

Soms leidt een ernstige psychische aandoening bij iemand ertoe dat hij een gevaar voor zichzelf of anderen is. De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg maakt het mogelijk om onvrijwillige zorg bij een zorginstelling te geven.

Alleen als het in uw eigen omgeving echt niet kan, als het er niet veilig genoeg is voor uzelf en/of uw omgeving, of als u zelf niet wil, kan opname in een instelling zoals de MPU in het ETZ een betere oplossing zijn.

De belangrijkste kenmerken van de WVGGZ

Een van kenmerken van de WVGGZ is dat mensen die verplicht behandeld worden meer te zeggen krijgen over hun behandeling.

U kunt als patiënt dus meer invloed uitoefenen:

- hulpverleners moeten regelmatig met u overleggen en de zorg samen evalueren;
- u heeft het recht om aan te geven welke zorg en behandeling de voorkeur heeft;
- hulpverleners moeten hier zo veel mogelijk aan voldoen, tenzij uw wensen in strijd zijn met goed hulpverlenerschap.

Andere belangrijke kenmerken van de WVGGZ zijn:

- **Behandeling staat centraal en niet de onvrijwillige zorg**
Als u te maken krijgt met onvrijwillige zorg, dan staat de behandeling centraal en niet de onvrijwillige zorg. We kijken dus wat voor u op dat moment het beste is en bieden zorg op maat

volgens het model van 'getrapte' zorg. Dit betekent: we doen meer voor u als u dat nodig heeft, maar ook minder als u dat aankunt.

- **Dwang voorkomen en beperken**

De wet is gericht op het voorkómen van onvrijwillige zorg, het kiezen voor minder dwang en het beperken van de duur van de dwang. De schadelijke effecten van onvrijwillige zorg op de langere termijn krijgen meer aandacht.

- **Invloed op de behandeling**

U geeft uw voorkeuren aan met behulp van een zorgkaart, een eigen plan van aanpak en een 'zelfbindingsverklaring'. Zelfbinding wil zeggen dat u vastlegt hoe, waar en hoe lang u behandeld wilt worden als het niet goed met u gaat. U spreekt vooraf met de behandelaar af in welke situaties behandeling nodig is en welke behandeling dat dan moet zijn. Die afspraken worden opgeschreven in de zelfbindingsverklaring. Als zo'n situatie zich voordoet, wordt de behandeling uitgevoerd. Ook als u daar op dat moment verzet tegen vertoont.

- **Onvrijwillige zorg thuis**

In de WVGZ staat dat onvrijwillige zorg meer op maat gegeven moet kunnen worden. Bijvoorbeeld door iemand thuis verplichte begeleiding te geven. Deze vorm van zorg kan niet geboden worden door het ziekenhuis. Wanneer deze vorm van zorg nodig/wenselijk is zal de behandeling worden overgedragen aan een andere instelling.

- **Rechten/klachten**

De wet beoogt ook uw rechtspositie te verbeteren als u onvrijwillige zorg krijgt. U kunt, indien van toepassing, bijvoorbeeld een klacht indienen over de uitvoering van de crisismaatregel of de voortzetting van de crisismaatregel, een verzoek tot tijdelijke onderbreking of beëindiging van verplichte zorg of de beslissingen rond het vaststellen van uw wilsonbekwaamheid. U heeft ook recht op uitleg in begrijpelijke taal. Zo nodig is een tolk beschikbaar op de hoorzitting. U kunt terecht bij onderstaande klachtencommissie:

Klachtenopvang GGz Breburg
Postbus 770
5000 AT, Tilburg
Secretariaat: 06 30 69 52 86
Klachtenfunctionaris: 06 22 13 82 79
klachtenopvang@ggzbreburg.nl

- **Gericht op meedoen in de samenleving**

Tijdens de onvrijwillige zorg moet er steeds aandacht zijn voor uw maatschappelijke situatie. Het mee kunnen doen in de maatschappij, of alvast voorbereid worden om na de behandeling weer een maatschappelijk leven op te bouwen. Uw leven de baas blijven.

- **Betrokkenheid familie**

De positie van uw familieleden is geregeld. Familieleden en andere directbetrokkenen worden betrokken bij de beslissing of onvrijwillige zorg nodig is. Familievertrouwenspersonen kunnen advies en bijstand geven aan familieleden en andere directbetrokkenen van vrijwillig en verplicht opgenomen cliënten.

Zorgmachtiging of crisismaatregel

Er zijn twee procedures om te komen tot onvrijwillige zorg: er wordt een zorgmachtiging voor u aangevraagd bij de rechter of er wordt een crisismaatregel genomen door de burgemeester. Een zorgmachtiging of een crisismaatregel wordt op de MPU door een onafhankelijke psychiater aangevraagd.

Zorgmachtiging

Als er geen sprake is van een crisis met onmiddellijk ernstig nadeel wordt er een zorgmachtiging aangevraagd bij de rechter nadat uw behandelaar dit met u heeft besproken. Alle vormen van onvrijwillige zorg moeten via een zorgmachtiging worden aangevraagd en dus via de rechter worden getoetst. De geneesheer-directeur is zorginhoudelijk verantwoordelijk, de officier van justitie regisseert het proces.

Crisismaatregel

Als een zorgmachtiging niet kan worden afgewacht, kan de burgemeester een crisismaatregel nemen voor alle vormen van onvrijwillige zorg. Bovendien kan gedurende de procedure tijdelijk (maximaal 18 uur) onvrijwillige zorg worden opgelegd.

U krijgt onvrijwillige zorg als uw gedrag als gevolg van een psychische stoornis:

- leidt tot ernstig nadeel;
- voor betrokkene zelf of voor anderen;
- en onvrijwillige zorg de enige manier is om dat ernstige nadeel weg te nemen (geen vrijwillige mogelijkheid, geen minder bezwarend alternatief, proportioneel dus in verhouding tot de situatie en effectief).

'Ernstig nadeel' betekent het aanzienlijke risico dat:

- de betrokkenen zichzelf of anderen in levensgevaar brengt, ernstig lichamelijk letsel toebrengt, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade toebrengt, ernstig verwaarloost of 'maatschappelijk ten onder gaat', of als zijn eigen ontwikkeling ernstig verstoord is of hij andermans ontwikkeling ernstig verstoort;
- de veiligheid van de betrokkene bedreigd wordt, al dan niet onder invloed van een ander;
- het gedrag van de betrokkene zo hinderlijk is dat het agressie van anderen oproept;
- de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.

Onvrijwillige zorg in de praktijk

De onvrijwillige zorg kan op een aantal manieren tot stand komen:

- toedienen van vocht, voeding en medicatie, en het verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen, ter behandeling van een psychische stoornis, dan wel vanwege die stoornis, ter behandeling van een somatische aandoening;
- beperken van de bewegingsvrijheid;
- insluiten;
- uitoefenen van toezicht op betrokkene;
- onderzoek aan kleding of lichaam;
- onderzoek van de verblijfsruimte op gedrag-beïnvloedende middelen en gevaarlijke voorwerpen;
- controleren op de aanwezigheid van gedrag-beïnvloedende middelen;
- aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen;
- beperken van het recht op het ontvangen van bezoek;

- opnemen in een accommodatie;
- ontnemen van de vrijheid van betrokkene door hem over te brengen naar een plaats die geschikt is voor tijdelijk verblijf (als bedoeld in artikel 7:3, derde lid).

Duur van de onvrijwillige zorg

Er is geen minimaal of maximaal aantal dagen in de wet bepaald dat de onvrijwillige zorg mag duren. De zorg duurt zolang het nodig is. Een crisismaatregel duurt 3 dagen tot maximale verlening van 3 weken.

Kosten van de onvrijwillige zorg

De kosten worden betaald door uw zorgverzekeraar. U moet wel rekening houden met uw eigen risico. Informeer bij uw zorgverzekeraar of kijk naar de polis van uw zorgverzekeraar voor meer informatie.

Patiënt- en familievertrouwenspersoon

Ondersteuning door patiëntvertrouwenspersoon

Wanneer u behandeld wordt op de MPU heeft u recht op de ondersteuning van een patiëntvertrouwenspersoon (PVP). U kunt bij een PVP terecht met vragen en klachten over de zorgverlening. Bijvoorbeeld over de manier waarop men met u omgaat, dwangbehandeling of vrijheidsbeperking. De PVP is een onafhankelijke functionaris, die niet in dienst is van het ziekenhuis. De PVP behartigt uw belangen zoals u die zelf ziet en doet niets zonder uw toestemming. Hulp van de PVP is gratis. Informatie over de PVP vindt u op de afdeling en op de website: www.pvp.nl.

Ondersteuning door familievertrouwenspersoon

Uw naasten kunnen actief worden betrokken bij elk belangrijk beslissingsmoment in het proces van onvrijwillige zorg: in de voorbereiding, uitvoering en afronding. Daarbij kunnen zij zich laten ondersteunen door een familievertrouwenspersoon (FVP). De FVP is onafhankelijk en dus niet in dienst van de zorgaanbieder. De FVP vervult een vergelijkbare rol als de PVP: informeren, adviseren en ondersteunen. Hij doet dit alleen niet naar de patiënt maar naar diens familie of naasten. Informatie over de FVP vindt u op de afdeling en op de website: www.familievertrouwenspersoon.nl.

Meer weten?

Bekijk de informatie op de website van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport: www.dwangindezorg.nl/wvggz.

En zie ook de veel gestelde vragen op die website. Uiteraard kun je ook terecht bij je betrokken behandelaar.

Belangrijke telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis):
Polikliniek Psychiatrie:

(013) 221 00 00
(013) 221 03 50

Medisch Psychiatrische unit (MPU)
Locatie ETZ Elisabeth:
Route 82

(013) 221 33 59

**Hilvarenbeekseweg 60
5022GC Tilburg**

**Medisch Psychiatrische unit (MPU)
Locatie ETZ Tweesteden:
Route 99
Dr. Deelenlaan 5
5042AD Tilburg**

(013) 221 54 80

Psychiatrie, 41.1584 06-20

Copyright® ETZ
Afdeling Communicatie
Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.